

Jumalateenistus Nõos P, 10.05.20 kell 11.00, *Cantate*, emadepäev

Lektsioonid: Rm 8:9–11; Jh 17:6–10

Jutlus: Js 32:15–20

Laulud: 398A (1–5); 137B (1–3); 394 (1–3); 416 (1–4)

...meie peale valatakse Vaim ülalt. Siis saab kõrb viljapuuaiaks ja viljapuuaeda hakatakse pidama metsaks. Siis elab õigus kõrbes ja õiglus võtab aset viljapuuaias. Ja õigluse vili on rahu, õigluse tulemuseks püsiv rahulik elu ning julgeolek. Ja mu rahvas elab rahu eluasemel, kindlais elamuis ning häirimatus hingamispaigus, kui sajab rahet, mets langeb maha ja linn vajub madalusse. Õnnelikud olete teie, külvajad kõigi vete ääres, kes te võite härja ja eesli jalga lasta vabalt joosta.

Armas kogudus!

Kolme nädala pärast tähistame nelipüha, mil Issand valas Püha Vaimu Jeruusalemma koguduse peale ja sündis maapealne Kristuse kirik.

Tänapäev kirjakohaga aga kõneleb juba ajast, mil Jumal Püha Vaimu välja valab. See kõne on prohvetikuulutus tulevase ajast, mis pole veel kätte jõudnud. Kuulsime kauneid sõnu, kuidas sel Püha Vaimu tuleku päeval kõik muutub: kõrb saab viljapuuaiaks, viljapuid aga on nii rohkesti, et see meenutab metsa. Kõikjal valitseb õiglus, inimesed saavad elada rahu ja tunda end turvaliselt. Tööd teha pole raske. Nt põllumehed on õnnelikud, sest loodus pakub põlluvilja jaoks rohkesti vett. Ja ka koduloomad ei kao ära, kui nad silmist lasta, härja ja eesli „jalga võib vabalt joosta lasta“.

Millal selline aeg siis tuleb? Või on see juba käes?

Ei ja jah.

Ei, sest me näeme ju hästi, mis meie ümber maailmas toimub. Pigem jääb viljapuuaeda maailmas vähemaks, sest kliimamuutused ja sellest tulenevad tulekahjud kuivatavad maad ja muudavad kõrbe osakaalu suuremaks. Õiglust pole kaugelki mitte kõikjal: paljud inimesed kannatavad süütult, sest nende maailmavaade või eluviis ei sobi valitsevale võimule. Inimesed ei saa sõjategevuse – ja praegu ka viirusepandeemia tõttu – tunda end turvaliselt. Majandusel – kui laiendada prohvetisõnas toodud näidet põllumajandusest ka muudele majandusvaldkondadele – läheb täna veelgi kehvemini kui 10 aasta taguse ülemaailmse majanduskriisi ajal.

Kuid ka prohvet Jesaja kirjeldab enne meie kirjakoha algust olukorda, mis eelneb sellele Püha Vaimu väljavalamise õnnistusele. Js 32:12–14 on kirjutatud: „Siis lüüakse endile vastu rindu toredate põldude pärast, viljakate viinapuude pärast, minu rahva põllumaa pärast, mis kasvatab kibuvitsu ja ohakaid, jah, kõigi lusthoonete pärast selles ülemeelikus linnas. Sest palee jääb maha, linna lärm lakkab, templiküngas ja vahitorn muutuvad igavesti kõledaiks väljadeks, metseeslitele rõõmuks, karjadele karjamaaks...“

Linn, millele prohvet siin viitab, on arvatavasti Jeruusalemm. Seda nimetatakse küll ülemeelikuks linnaks, milles on lustihooned, ja Jeruusalemma kui püha linna kohta ei tahaks niimoodi mõelda. Kuid küllap on siin tegu sümboliga inimese südame kurjusest, mis muudab ülemeelikuks lustipaigaks isegi Jumala asupaiga.

Niisiis ei paista kusagilt meie ümber sellist olukorda, mida prohvet Issandalt saadud nägemuse ajal kirjeldab. Polnud seda 8. sajandil eKr, mil prohvet elas, ega pole seda olnud ka järgmise 2700 aasta jooksul.

Ometi vastasin ma ennist oma esitatud küsimusele, kas prohveti kirjeldatud aeg on juba käes, ka jah. Tegin seda põhjusel, mida jutluse algul juba mainisin: Püha Vaim on juba välja valatud ning see on juhtunud umbes 2000 aastat tagasi Jeruusalemmas.

Mida see Püha Vaimu tulek siis muutnud on, kui välised tingimused pole kuigivõrd muutunud? Püha Vaim on muutnud inimese südant! Sest mille tõttu on maailmas häda ja viletsus? Eks ikka selle tõttu, et inimese patune süda igatseb elada Jumala õnnistusest lahus.

Selline olukord on kujuka sümbolise kirjelduse saanud Paabeli torni ehitamise loos 1Ms 11:1–9. Inimesed olid enne torni ehitamise algust mäletatavasti väga enesekindlad ja teotahelised, öeldes üksteisele: „Tulge, ehitagem enestele linn ja torn, mille tipp oleks taevas, ja tehkem enestele nimi, et

me ei hajuks üle kogu maailma!” Nad lootsid üksteise abile ja olid kindlad, et lahendavad kõik ehitusega seotud probleemid omaenda jõuga.

Kuid Jumalale selline asi ei meeldinud, sest torni ehitamiseks polnud palutud Jumala õnnistust. Loodu oli jätnud oma Looja sinnapaika!

Ilma Jumalata suurte plaanide läbiviimine siiski ei õnnestu. Ps 127:1j on kirjutatud: „Kui Issand ei ehita koda, tühja vaeva näevad siis ehitajad temaga. Kui Issand ei hoiu linna, siis valvab valvur ilmaaegu. Ilmaaegu te tõusete vara üles, istute hilja ülal ning sööte leiba raske vaevaga. Nii see on: Issand annab oma armsatele unes!“

Seega pole inimeste tööst kasu siis, kui nende südames pole armastust Jumala vastu. Sest eeltoodud psalmisti väljend „Issand annab oma armsatele“ on mõeldud ikkagi nii, et Jumal armastab neid, kes teda armastavad.

Inimene suudab Jumalat armastada aga ainult Püha Vaimu toel, mille Jumal ise annab inimesele tõepoolest justkui unes. Seetõttu on täiesti sobilik kasutada väljendit „Püha Vaimu väljavalamine“. Inimene on nagu anum, millesse valatakse Püha Vaim, armastus Jumala vastu.

Teame aga kõik seda põhjust, miks Jumal on inimesele sellise õnnistuse kinkinud, et ta tahab tema peale Püha Vaimu välja valada. See on Jeesus Kristus! Kristus on Jumala Poeg, kes on sündinud inimesena siia patusesse maailma ja kannatanud kogu seda Jumalast mahajäetuse viletsust, mida meie ümber on nii palju.

Kuid Kristus ei olnud rüvetatud patuga. Tema ei väärinud ülekohut, vägivalda ja kurbust, mille meie patune süda on igal juhul ära teeninud. Ometi Ta suri süüdistatuna just neissamades pattudes, mida Jumal inimesele ette heidab: ebajumalakummardamine, valetamine, võib-olla ka teise koja ihaldamine (kuna ta ihaldas väidetavalt kuningatrooni).

Kristus oli aga õige ja see sai ilmsiks kõigile, kellele Jumal seda näha lubas. Need aga, kes Kristuse õigust Jumala armust mõistsid, olid valmis uueks sidemeks Jumalaga. Ja selle sideme loojaks oligi Püha Vaim.

Püha Vaim elab nende südames, kes Jumalasse usuvad, juba 2000 aastat – põlvkond põlvkonna kaupa. Ja inimene, kelle südames elab Püha Vaim, suudab kõrbe asemel näha viljapuuaeda, suudab ebaõigluses näha õiglust, suudab rahutuses näha rahu, suudab kriisis näha turvalisust. Siis, kui sajab rahet (mida VT-s kasutatakse Jumala tahte väljendumise metafoorina), mets raiutakse maha ja linnad langevad, on inimene, kes kannab südames Jumala kingitusena Püha Vaimu, siiski õnnelik. Sest ta teab, et kunagi tuleb aeg, mil see aimamisi tunnetatav Jumala õnnistus saab nähtavaks täiuslikult.

Täna on ka emadepäev ja ma tahaksin selle jutluse lõpetuseks öelda paar sõna prohveti perekonna kohta. Nimelt on meie täna kõne all oleva prohvet Jesaja kohta teada, et ta oli abielus ja et tal oli kaks või kolm poega. Mainitud on isegi tema abikaasat. Js 8:3 mainitakse prohveti naist. Ometi võib seda sõna נְבִיאָה tõlkida ka 'naisprohvet'. See tähendab, et võib-olla oli prohvet ka Jesaja naine, kolme lapse ema.

Võime ainult kujutleda, milline võis olla prohvetiperekonna elu! Prohvet on ju isik, kes saab Jumalalt nägemusi, mida ta peab inimestele edasi kõnelema. Need nägemused pole aga sugugi mitte alati meeldivad. Ka nt tänane sõnum on ju ühest küljest rõõmus, kuid sellele eelneb trööstitu olukorra kirjeldus, mille ajal prohvetit kuulav inimene mõtleb – millega olen mina, tubli tööinimene, ära teeninud sellise halvakspanu ja Jumala ähvarduse! Ja läheb prohvetile sõnadega, võib-olla isegi kätega kallale.

Võime ainult kujutleda, millist vaeva nägi prohveti abikaasa: nii sel juhul, kui ta oli ise prohvet, kui ka sel juhul, kui ta oli lihtsalt pereema. Kodu tuli ju, vaatamata prohvetitegevusele, korras hoida, lapsed kasvatada ja toitu varuda.

Siiski, usun, oli see prohvetiperekond – ning kõik prohvetiperekonnad enne ja pärast seda – siiski õnnistatud. Sest nendega kõneles Jumal ise ja neile oli kingitud võimalus teha Jumala enda tööd.

Olgu tänasel emadepäeval õnnistatud kõik emad, kes on oma elu elanud oma perekonnale – abikaasale ja lastele! Kuid veel eriliselt olgu õnnistatud need emad, kelle südames elab Püha Vaim, sest nende töö muutub seeläbi jumalikuks!

Aamen.